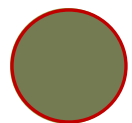

Настава на

даљину

(упоредна анализа -
најважнији закључци)

ОШ "Нада Поповић"
школска 2020/21. година

online
offline

Teams

Циљ

- ✓ **Процена наставника, ученика и родитеља** - реализација наставе на даљину у претходном периоду у сврху унапређивања квалитета, ефикасности и ефектности оваквог вида наставе и учења у наредном периоду.
- ✓ Задавање упитника - процена наставника, ученика и родитеља у вези са истом темом, а онда следи упоредна анализа.
- ✓ Реализација истраживања планирана је као **активност праћења остваривања оперативног плана** за организацију и реализацију образовно-васпитног рада по посебном програму за рад у условима пандемије вируса **Covid-19**

УПИТНИК И УЗОРАК

- ✓ **Питања: 15** отвореног и затвореног типа израђена у оквиру апликације **Forms** платформе **Microsoft Teams (Office 365)**
- * **Попунило:**
  - ✓ **48** наставника предметне наставе (81,3%)
  - ✓ **106** ученика предметне наставе (46,7%)
  - ✓ **86** родитеља ученика предметне наставе (41,3%)
- ✓ У сарадњи са Тимом за обезбеђивање квалитета и развој установе, Тимом за самовредновање рада школе и Ученичким парламентом
- ✓ Децембар-јануар, школска 2020/21. година

1. Степен **задовољства** начином организовања наставе на даљину

- ✓ 1. Најзадовољнији наставници
- ✓ 2. Родитељи ученика 5. и 6. разреда
- ✓ 3. Ученици 5. и 7. разреда
- ✓ ...

2. Прихватање овако организованог вида наставе и учења

Карактеристични одговори:

- (изненађујуће, релативно) добро, спремно, успешно, активно пратили, са интересовањем, високим нивоом одговорности и мотивације за учење, искористили да покажу своје информатичке вештине

- већина озбиљно (не на самом почетку)
- бољи ученици били активнији
- редовнија израда домаћих задатака (нпр. Математика)

✓ **овакав вид наставе лакше је "пао" ученицима него нама наставницима**

- одлично, (веома, врло, генерално) добро, озбиљно, савесно и одговорно, лако, лепо, прилагодила сам се/навикао брзо, веома ми се свидело, са вољом
- добро организовано, више је било времена за учење
- наставници су нам у свему помагали, успели да нам пренесу знање, разредна нас је благовремено припремила, родитељи и браћа/сестре помагали
- супер је што имамо наставу сваког дана
- одговара ми настава на даљину, настава на даљину "пун погодак"

- супер, савршено, одлично, (прилично, веома, врло) добро (с обзиром на брзину и новине које су уведене), лепо, задовољно је (дете)

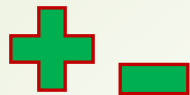
- постојао је континуитет у раду, редовност у праћењу наставе
- боље организована настава у односу на прошлу годину

НАСТАВНИЦИ

УЧЕНИЦИ

РОДИТЕЉИ

2. Прихватање овако организованог вида наставе и учења

Карактеристични одговори:

- неки су имали озбиљан однос према наставнику, уважавајући захтеве, док други незаинтересовани, одсутни и неозбиљни
- ситуација се поклапа са реалном наставом у учионици (добри прихватили и сарађивали, лошији нису)
- солидно, задовољавајуће
- шаролико
- било је потешкоћа на почетку, али успео/ла сам да се снађем, после (много) лакше
- ок, али ми се није баш свидела
- делимично, онако, задовољавајуће, солидно
- морао сам да прихватим, али нисам пуно научио (тешко је да се разуме)
- више домаћих задатака
- наставници да прихвате да су ово ванредне околности и да нас мање притискају градивом
- делимично, солидно, коректно, задовољавајуће, није лоше, онако

наставници

ученици

родитељи

2. Прихватање овако организованог вида наставе и учења

Карактеристични одговори:

- опустили су се, пажња им није била на уобичајеном нивоу
  - недовољно су се јављали када им нешто није било јасно или када је требало да одговоре на захтеве
  - незадовољни због практичног дела самог наставног предмета (нпр. Физичко и здравствено васпитање)
  - тешко
-
- не тако лако, са тешкоћама, тешко ми је да пратим
  - не свиђа ми се online настава, више волим да идем у школу (превише се гледа у екран, нисмо могли да се видимо уживо, без живе речи наставника, не могу да похватам, такорећи, ништа)
-
- не баш најбоље
  - резултати ми се не свиђају
  - дете није још увек самостално - 5. разред (компјутер, скенирање, слање домаћих задатака)
  - у почетку било хаотично, за пола сата нису успели да ураде све што треба
-
- дешавало се да Teams не ради како треба (не чује се, прекида, касни сигнал), ствара се паника, узнемиреност и пад концентрације код детета
  - недостају му другари

наставници

ученици

родитељи

3. **Комуникација и редовност** праћења током реализације наставе на даљину

- ✓ Релативно поклапање одговора свих актера
- ✓ Ученици реалнији (искренији) у одговорима у односу на родитеље - нису редовно пратили све часове
- ✓ Наставу на даљину (конкретне часове) највише су пратили родитељи ученика 7. разреда

4. Процена **оптерећености** наставника и ученика током реализације наставе на даљину

** највише оптерећени

* наставници - за себе

❖ Просек - **3,94**

** најмање оптерећени

* ученици - за себе

❖ Просек - **3,26**

5. Процена **самосталности** ученика током реализације наставе на даљину

- ✓ Релативно поклапање одговора ученика и родитеља - сагласни да је већи степен самосталности ученика у односу на одговоре наставника - чији одговори иду у прилог томе да су ученици несамосталнији у раду
- ✓ Најсамосталнији, за очекивати, ученици 8. разреда
- ✓ Ученици, домаће задатке, тестове, одговорања радили највише (поред самостално) уз помоћ уџбеника, свеске, материјала послатог од стране наставника, па тек онда уз помоћ родитеља/старатеља, па уз помоћ интернета, другова/ица

6. Потешкоће са ученицима/родитељима/ОС/наставницима (било које врсте) и шта је, конкретно, предузето

Карактеристични одговори:

* ученици

- искључивање микрофона, понекад и наставницима
- непостојање комуникације са неким ученицима, избегавање одређених часова од стране ученика (најчешће часова одговарања)
- ученици не шаљу домаће задатке, тестове, не одговарају када је заказано
- преписивање, слање туђих тестова/домаћих задатака
- у прошлом полугодишту програм одређених предмета је пређен на брзину
- техничка (не)опремљеност

** предузете мере

- искључивање микрофона од стране наставника - мутирање, јасна правила понашања
- дете се брзо укључило у наставу, пријавили проблем ОС
- информисање ОС, родитеља ученика, стручних сарадника
- помоћ при учењу, прелазак после сваке лекције заједно са дететом
- упућивање (преко ОС) на ресурсе школе
- писали и питали за објашњење кад се поново успостави веза
- пратила наставу код друга

➤ **ДА - 66**
(49,3%)

➤ **НЕ - 68**
(50,7%)

6. Потешкоће са ученицима/родитељима/ОС/наставницима (било које врсте) и шта је, конкретно, предузето

Карактеристични одговори:

* наставници

- неки наставници су превише захтевали од деце, што се тиче тестова и домаћих задатака
- неадекватност слања домаћих задатака увече од стране наставника, немогућност организације (стрес)
- одређене примедбе појединих ученика и родитеља везаних за поједини предмет

* родитељи

- без потешкоћа

* остало

- Viber групе нису коришћене само за комуникацију у вези наставе
- више чланова у породици, проблем са просторијама - напето, нервоза

** предузете мере

- речено ОС и, уз њихову помоћ, проблем је решен, "све је легло на своје место"
- обављени разговори са ученицима и родитељима, обавештени надлежни у установи (добијена је повратна информација о предузетим мерама)

* ОС

- пратећи ученике којима су ОС, понекад су своје часове "стављали на чекање"

➤ **ДА - 66**
(49,3%)

➤ **НЕ - 68**
(50,7%)

7. Слагање/неслагање са **тврдњама**

✓ Углавном - поклапање у одговорима свих актера, осим у тврдњама:

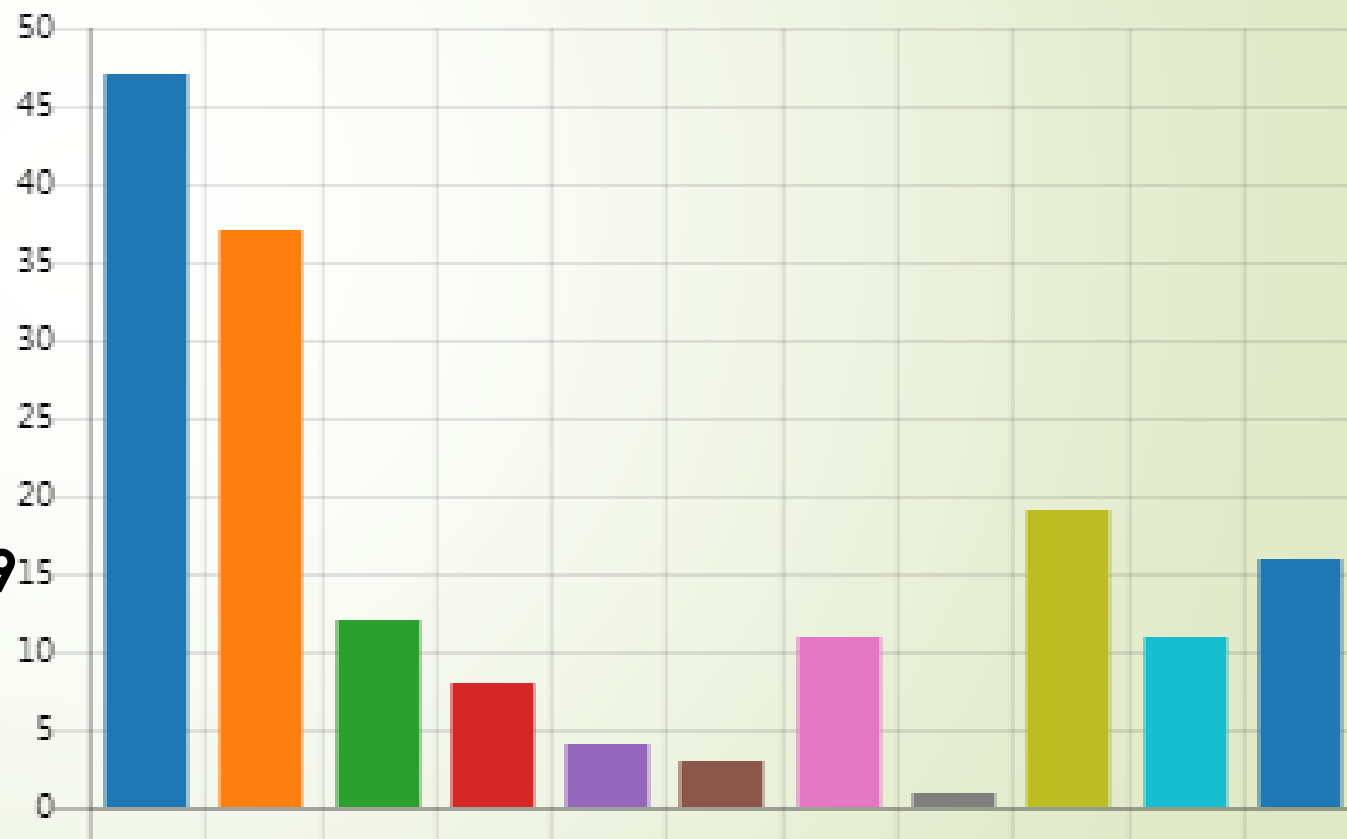
* Наставник је давао могућност да ученици постављају питања, коментаришу, дискутују - највећи % ученика давао одговоре - потпуно се слажем

* Наставник је давао ученицима довољно времена за рад - највећи % наставника давао одговоре - потпуно се слажем

8. Праћење напредовање ученика и формативно оцењивање

НАСТАВНИЦИ

- Активност ученика - **47**
- Домаћи задаци - **37**
- Текстови, квизови - **12**
- Презентације (power point) - **8**
- Групни рад - **4**
- Писање есеја, постера - **3**
- Истраживачки задаци - **11**
- Семинарски радови - **1**
- Учешће у дебатама, дискусијама на задату тему - **19**
- Видео и аудио записи, фотографије - **11**
- Цртежи, илустрације - **16**

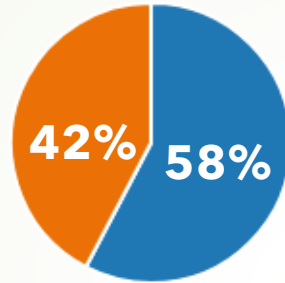

9. Ученици - време за себе и слободне активности

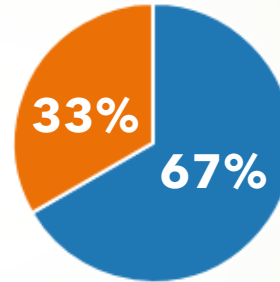
ученици

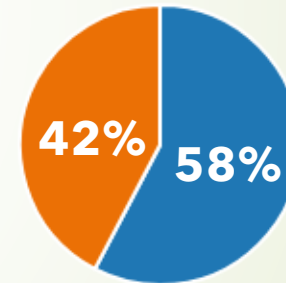
5. разред

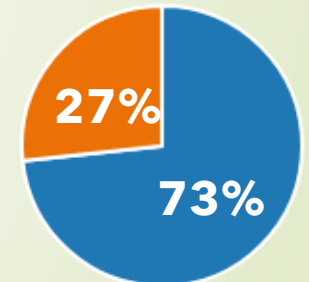
6. разред

7. разред

8. разред

10. **Предности/добити** наставе на даљину у односу на непосредну су

Карактеристични одговори:

- **јачање дигиталних компетенција, рад на рачунару**
- **боља организација** за учење, више времена за рад, израду тестова/домаћих задатака, ученици **прате сопствени темпо**
- **помоћ** од стране наставника, труд наставника, могућност да их питамо шта нам није јасно, сви учествују у раду, додатна помоћ родитеља
- **комуникација, интеракција, сви заједно, рад са целим одељењем, настава сваког дана**
- **пријатнија и комфорнија атмосфера код куће, практичније**
- **самосталност (?) и одговорност у раду, активно учешће у раду**
- **оцењивање** и давање тестова је **лакше** него у школи, могли смо да (мало) препишемо, видљивија је повратна информација
- немамо два комјутера
- час од 30 минута, радно време наставника је, буквално, био 24 сата

➤ **ИМА - 185**
(77,1%)

➤ **НЕМА - 55**
(22,9%)

10. **Предности/добити** наставе на даљину у односу на непосредну су

Карактеристични одговори:

- у датом тренутку, процес учења није престао, већ је настављен и унапређен на један други, нов начин
- родитељи могли да виде шта и колико који наставник тражи од деце, могли су да прате рад деце у сваком тренутку
- слично као и редовна настава, часови истог квалитета
- више времена за игру, слободно време, дружење
- и наставници и ученици су дали свој максимум

- изнуђено решење у датим околностима

- директан рад у школској клупи је незаменљив

➤ **ИМА - 185**
(77,1%)

➤ **НЕМА - 55**
(22,9%)

11. Недостаци/мањкавости наставе на даљину спрам непосредне наставе

наставници

потпуно нетачно

делимично нетачно

делимично тачно

потпуно тачно

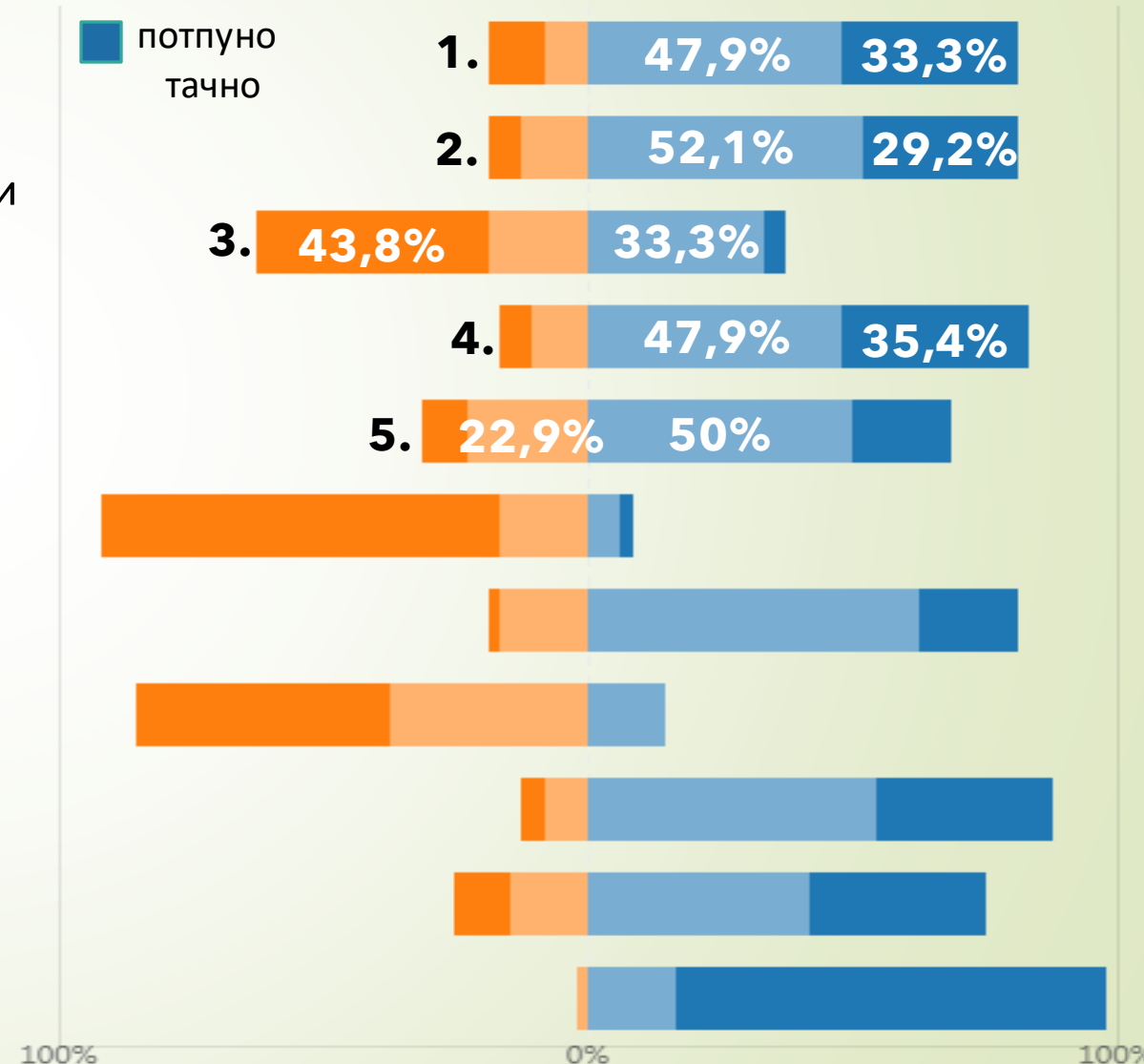
1. Недостаје жива комуникација између наставника и ученика у процесу учења

2. Организација групног рада или рада у пару је скоро немогућа

3. Наставник и ученици су ускраћени да размењују мишљења и дискутују током наставе

4. Наставник нема јасан увид у самосталан рад ученика током учења на даљину

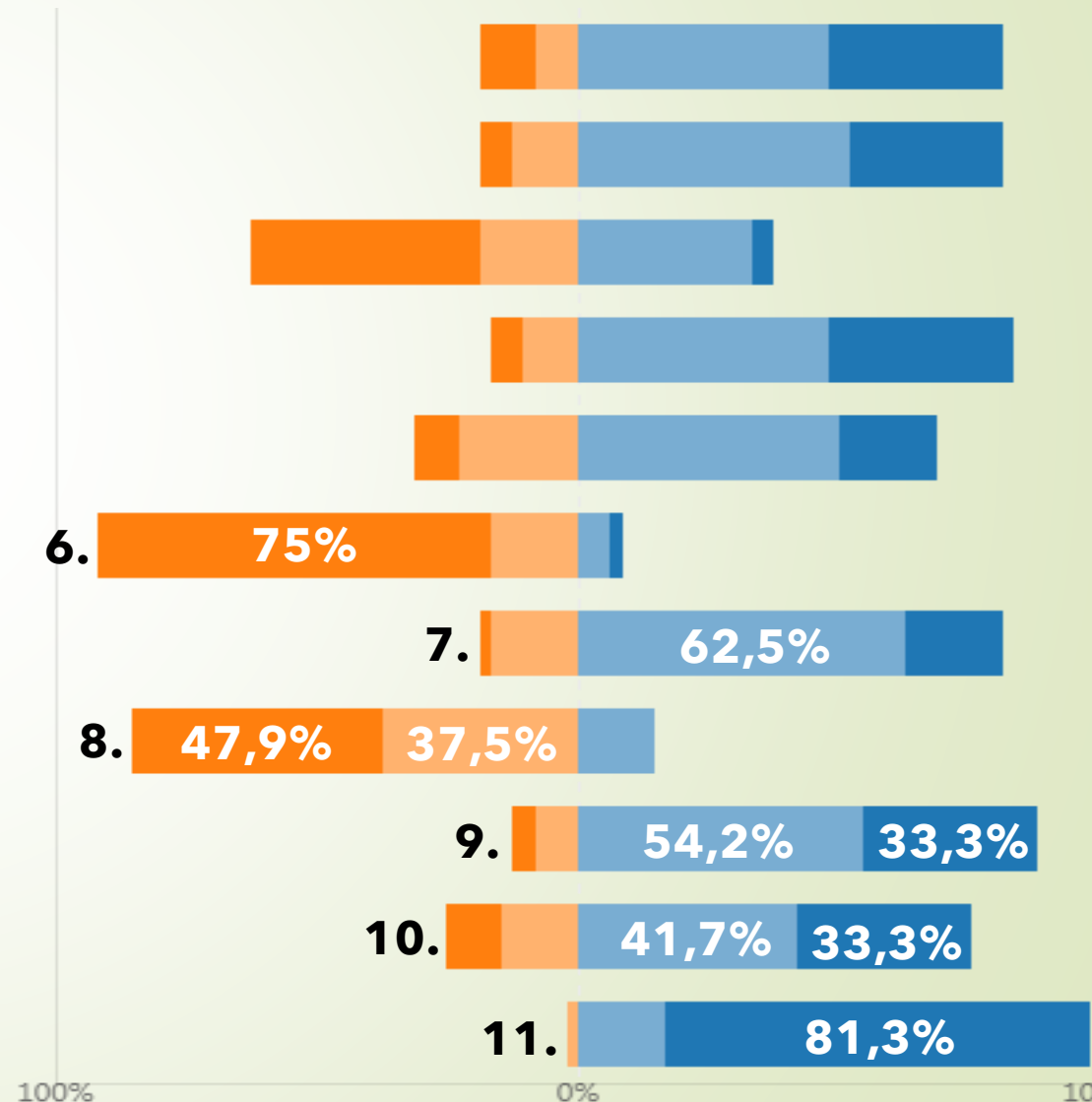
5. Током учења на даљину није увек могуће дати квалитетна и додатна објашњења када ученици нешто не разумеју

11. Недостаци/мањкавости наставе на даљину спрам непосредне наставе

наставници

6. Наставник много више тражи од ученика него иначе
7. Ученици се при изради домаћих задатака ослањају превише на друге (нпр. другове, родитеље)
8. Ученици добијају непотпуне повратне информације о радовима и задацима које раде
9. Теже је постићи објективно и поуздано оцењивање у условима учења на даљину
10. Емоције су важан део који изостаје током учења на даљину
11. Ученицима недостаје дружење и комуникација са вршњацима и наставником

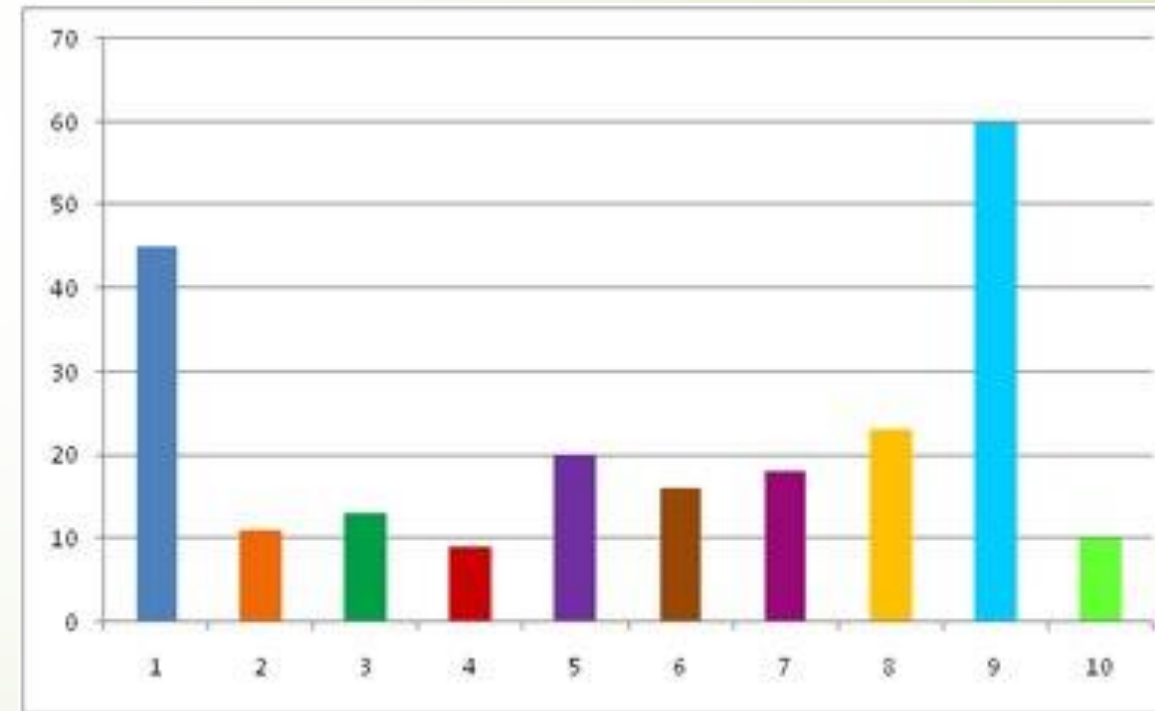

11. Недостаци/мањкавости наставе на даљину спрам непосредне наставе

ученици

Карактеристични одговори:

- Технички услови (слаба интернет конекција, лош звук, слика, непостојање камере/слушалица) - **45**
- Потешкоће приликом успостављања комуникације са наставницима (током предавања, одговарања) - **11**
- Неразумевање наставног садржаја/материјала - **13**
- Неразумевање добијених упутстава за рад - **9**
- Проблеми током израде и предаје домаћих задатака/тестова - **20**
- Немогућност давања додатних објашњења од стране наставника када нешто није јасно - **16**
- Оцењивање ученика је отежано - **18**
- Много више се тражи од ученика - **23**
- Немогућност дружења са вршњацима - уживо - **60**
- Ништа од наведеног (све је било добро) - **10**

11. Недостаци/мањкавости наставе на даљину спрам непосредне наставе

РОДИТЕЉИ

Карактеристични одговори:

- недостатак **активне контроле наставника**, ауторитета, поштовање
- много **мање времена за обраду задатака и нових тема**, градива, за појашњења уколико нешто не схватају, неке предмете (нпр. Математика - геометрија) теже је разумети без непосредног рада у школи, боље кад наставник објасни и изведе пред таблу, мање знања, теже усвајање, обимнија настава
- ученици се "погубе" шта и када треба да пошаљу, **мања концентрација и пажња**, мање фокусирана (шале се, добацују, прекидају наставнике), нека деца нису разумела шта наставници говоре, недостаје виђење са наставником
- деца могу да **злоупотребљавају положај** (преписују, читају, не присуствују часу, не учествују сви активно), недостатак здраве конкуренције
- нема **организоване допунске и додатне наставе**

➤ **ИМА - 74**
(86,1%)

➤ **НЕМА - 12**
(13,9%)

11. Недостаци/мањкавости наставе на даљину спрам непосредне наставе

РОДИТЕЉИ

Карактеристични одговори:

- квалитет наставе зависи од технике и интернета (они са лошијим уређајима и интернетом дискриминисани), потешкоће са укључивање
- ученици се мање друже, недостатак физичке активности, социјализације, непосредне комуникације и интеракције, живе речи, тимског рада, смањен друштвени живот
- превише времена за рачунаром, час од **30 минута** недовољан, кратки рокови
- недостатак комјутера (више деце у истој смени)
- **много озбиљније схватају школу када су у непосредном контакту са наставником**
- **боља је школа - јасне смернице, оквири рада, кретање, обавезе, осећај сигурности; редовније је учење, стварање радних навика и бољи резултати**
- **све је неприродно, деца се удаљавају од школе, када све прође видеће се мањкавости**

➤ **ИМА - 74**
(86,1%)

➤ **НЕМА - 12**
(13,9%)

12. Конкретно, **највећа тешкоћа** у току реализације наставе на даљину

Карактеристични одговори:

- технички услови, слабије дигиталне компетенције
- час од 30 минута
- оптерећеност, пуно више захтева
- недостатак времена за додатна питања, објашњења, предавања
- кратко време за рад, тестове/домаће задатке, нередовно слање домаћих задатака, оцењивање (објективно - ?)
- жива реч, недисциплина, мањак концентрације, стрес и притисак
- објективно знање (и оцењивање) ученика
- мање слободног времена, недостатак дружења

➤ **ИМА - 192**
(80%)

➤ **НЕМА 48**
(20%)

12. Конкретно, **највећа тешкоћа** у току реализације наставе на даљину

Карактеристични одговори:

- већа самосталност ученика, немогућност помоћи (од стране родитеља), мањак самопоуздања детета (још више се испољило за време наставе на даљину)
- неки родитељи се не разумеју у компјутере и платформе (у том случају морамо да верујемо деци на реч), како ћемо се снаћи
- превише времена за рачунаром
- **теже се учи када наставник не предаје уживо**
- **одржати добру везу и пажњу ученика**
- **утисак да причам сама са собом, одсуство непосредног контакта**
- **што нисам био/ла са друговима/арицама у школи**

➤ **ИМА - 192**
(80%)

➤ **НЕМА 48**
(20%)

13. Предлози да настава на даљину и учење у наредном периоду буду квалитетнији и ефикаснији

Карактеристични одговори:

- додатно усавршавање наставника и ученика, размена искустава са колегама
- обогаћивање самих предавања, да часови буду интересантнији, предавање само најважнијег, више материјала
- другачија организација испитивања и оцењивања
- већи број часова допунске наставе
- већа подршка и помоћ родитеља
- бољи технички предуслови
- да часови трају 45 минута, дужи одмори

➤ **ДА - 172**
(71,7%)

➤ **НЕ - 68**
(28,3%)

13. Предлози да настава на даљину и учење у наредном периоду буду квалитетнији и ефикаснији

Карактеристични одговори:

- веће ангажовање ученика у припреми одређених наставних садржаја
- индивидуална комуникација са ученицима (шта им одговара, шта не, предлози)
- боља сарадња са свим колегама и родитељима
- боља организација рада наставника, викенди слободни!
- уложено пуно труда
- у нашој школи настава на даљину је доста добро организована и спроведена
- да се потрудим да будем ту ако детету треба помоћ
- да обезбедим детету мир да може да ради!
- наставници раде свој посао, све похвале

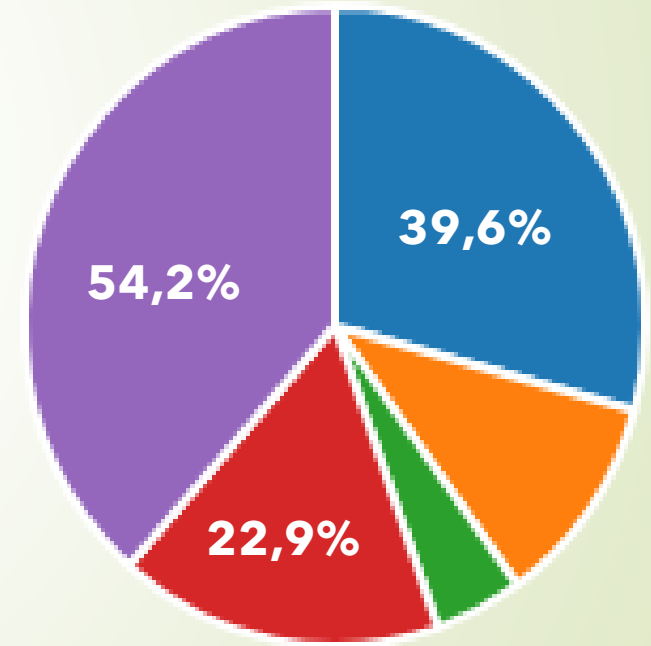
➤ **ДА - 172**
(71,7%)

➤ **НЕ - 68**
(28,3%)

14. **Додатна подршка** у циљу унапређења оваквог вида наставе и учења

НАСТАВНИЦИ

- Додатно усавршавање у домену дигиталних компетенција - **26**
- Већа сарадња са колегама (припрема, организација, корелација) - **19**
- Додатна подршка директора и стручних сарадника - **2**
- Веће ангажовање родитеља - **11**
- Ништа од наведеног - **8**

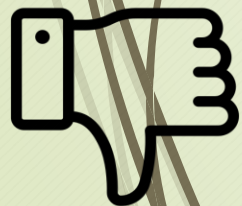

15. Напишите ако имате још нешто да додате у вези са темом

НАСТАВНИЦИ

- позитиван утисак реализације наставе на даљину, добра као додатна помоћ непосредном раду
- сарадња са колегама, директором и стручним сарадницима
- ученици су показали међусобну толеранцију кроз комуникацију у on-line окружењу
- добар начин рада за организовање додатне наставе
- уз довољно ангажовање и заинтересованост за рад и усавршавање наставника и ученика, настава може бити подједнако квалитетна као и настава у школи

- оцењивање тестова (масовно "сналажење" у тест ситуацијама, поготово ученика старијих разреда), оцењивање преко Teams-а је незахвалан део рада
- дискутабилан квалитет знања због недостатка непосредног контакта
- надам се брзом крају оваквог начина рада

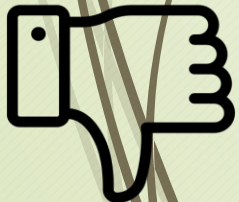
15. Напишите ако имате још нешто да додате у вези са темом

ученици

- свиђа ми се овакав вид наставе
- остварио сам циљ који сам имао - да имам све петице

- ова настава на даљину **користи свакој врсти ученика** - добри ученици, они који желе да науче нешто, за њих је добро, настава је сваког дана, а лоши ученици на веома глуп начин могу да искористе опције које Teams има и тако униште час свима

- не разумем градиво на овакав начин

15. Напишите ако имате још нешто да додате у вези са темом

родитељи

- овај последњи период учења на даљину је **много бољи** него период у марту 2020.
- сви наставници су се трудили и показали **разумевање** - пуно захвална
- **свакако једна неуобичајена и непланирана ситуација, али не толико компликована и нефункционална колико се чинило у почетку**
- родитељи многе деце мешају се у рад наставника, разредног и саме организације школе; многи себи дају за право да полемишу и коментаришу о темама о којима немају стручно знање; тако постају наставници, а запостављају основну улогу - **да буду родитељи**
- у већини случајева током одговарања дешавало се да се **родитељи изненада укључују у час** и коментаришу небитне ствари (остале ученике) док деца одговарају
- **деца нису довољно зрела** да схвате озбиљно online школовање, све ово је нагло и за њих и за родитеље, занемарују школу
- поједини наставници били **нереални у оцењивању и закључивању** оцена (и они су сами коментарисали да су много спустили критеријуме)
- настава на даљину - **нужно зло**, чисто затупљивање детета

15. Напишите ако имате још нешто да додате у вези са темом.

НАСТАВНИЦИ

- * додатно подучавати све наставнике и ученике
  - * подићи квалитет часа
  - * потенцирати ма "поштену раду" свих ученика, усагласити рад свих наставника, посебно критеријуме оцењивања
  - * аутоматско (?) регистровање присутних на часу, редовно уписивати одсутне ученике, часови да трају **45** минута
  - * више администраторских могућности организатору часа
- ** већа сарадња свих**

Препоруке:

15. Напишите ако имате још нешто да додате у вези са темом

ученици

- * да је настава **боље организована**
- * да нам **наставници шаљу лекције** које можемо да препишемо у свеску
- * **више разумевања** за домаће задатке
- * **дисциплина** на часу већа (разговори са ОС и особљем школе)
- * да нам се наставници не деру **када немамо камеру**
- ** **највише бих волела да се у школу иде сваког дана, са целим одељењем**

Препоруке:

15. Напишите ако имате још нешто да додате у вези са темом

родитељи

- * боља комуникација између наставника и ученика са више разумевања
  - * што више задужења за децу, чешћи домаћи, вежбања, тестова, квизова, учење кроз игру,...
  - * више времена за **обнављање**, мање обимни тестови у односу на време, придржавање распореда
  - * да часови трају **45 минута**, почетак часова у преподневним терминима (уместо од 13h), обавеза да ученици **укључе камере** током часа
  - * настава на даљину треба да се користи у неким **ванредним околностима** - кад је дете болесно да има приступ материјалима, припрема пред тестове, додатна настава и комуникација између наставника и ученика
- ** да се ситуација нормализује и крену редовно у школу, тренутна ситуација ником не одговара**

Трeпoрyкe:

Уместо закључка...

...коментари

✓ Пронађи лепо у свему што радиш!

✓ За неко боље сутра!

✓ Срећан почетак другог полугодишта -
пуно среће у раду!

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

**Марија Васић,
стручни сарадник -
ПСИХОЛОГ**

